

КРИШТАЛЬ Д.С.,
студент 2 курсу Навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:
ТЕРЕЩЕНКО Л.В.
доцент кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ

Боротьба з тероризмом є актуальною проблемою сьогодення, пріоритетним завданням всіх правоохоронних органів не лише в Україні але й у світі. Міжнародний досвід у протидії тероризму є вкрай важливим для України, для розроблення моделі протидії із цим злочином, та профілактики його виникнення.

Серед дослідників, які вивчали питання тероризму С.Хоффмана, В.Дженкіс, М.Крешно, Дж.Поуст, У.Лакер та багато інших. Саме слово “терор” запозичене з латині, і означає “страх”, “жах”. Тероризм - це метод ціле досягнення, принциповою основою якого є застосування або погроза застосування насильства. Насилля не є основною метою тероризму, на відміну від простого умисного політичного вбивства. Терористичний акт, в першу чергу, служить певним посланням, знаком.

За всю історію співробітництва суб’єктів міжнародного права у протидії злочинності накопичився досить великий масив міжнародно-правових норм, принципів та механізмів попередження, протидії, припинення та розслідування міжнародних правопорушень.

Тероризм став невід’ємною частиною політичних і економічних процесів в світі, і представляє все більш значну загрозу громадській і національній безпеці. Із одиноких проявів він перетворився в масове явище. Сучасний тероризм виступає у формі:

1. міжнародного тероризму (терористичні акти міжнародного масштабу);
2. внутрішньополітичного тероризму;
3. кримінального тероризму, з корисливих мотивів;
4. державного тероризму [1].

Колесник С.П виокремив кілька рівнів правового регулювання боротьби із тероризмом: міжнародний, законодавчий, підзаконний, відомчий [2].

На міжнародному та регіональному (європейському) рівнях відзначається тенденція до поглиблення співробітництва у сфері боротьби з тероризмом. У першу чергу це стосується питань обміну інформацією, покращення взаємодії спеціальних служб та правоохоронних органів, посилення контролю

за перетином державних кордонів та протидії фінансуванню терористичної діяльності.

Протидія тероризму не є ефективною без якісного нормативно регулювання, серед міжнародних найбільшу увагу заслуговує Європейська конвенція про боротьбу із тероризмом, Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму, інші конвенції детальніше регулюють проблемні сфери, а саме: бойовий тероризм, ядерний тероризм, фінансування тероризму. Європейська конвенція боротьби з тероризмом є регіональним нормативно-правовим актом направленим на боротьбу із тероризмом. Серед наведених документів хотілося б виділити Глобальну контерористичну стратегію ООН, котра була прийнята 2006 року. В ній закладено основу, щодо якої держави-учасниці співпрацюють із метою боротьби з тероризмом у всіх його формах і проявах. Структурно Стратегія складається з 41 пункту, які визначають чотири основні напрями контртерористичної діяльності: попередження, захист, переслідування, реагування.

Стратегія визначає, що основна відповідальність за боротьбу з тероризмом покладається на держави – члени ЄС, а ЄС може доповнити таку діяльність шляхом: посилення національних спроможностей; сприяння внутрішньо європейській взаємодії; розвиток спільних можливостей; сприяння міжнародній взаємодії (поза межами ЄС)

Міжнародна конвенція про боротьбу з бойовим тероризмом, прийнята 1997 року, відповідно до положень, держави зобов'язуються співпрацювати в напрямі запобігання терористичним злочинам, а саме: вживати всі можливі заходи антитерористичного спрямування.

За оцінками міжнародних організацій, національних урядів, спецслужб, неурядових організацій та незалежних фахівців наразі найбільшу терористичну загрозу у світі становлять ісламістські або джихадистські організації та групи. Більшість терористичних актів пов'язано саме з активністю таких угруповань.

Наразі найбільшу глобальну загрозу становить міжнародна терористична організація «Ісламська держава» (раніше – Ісламська держава Іраку та Леванту ІДІЛ або ДАІШ, скороч. Від «ад-дауля аль-ісламія філь Ірак уа аш-Шам», далі – ІД). Це угруповання діє як квазідержаво переважно на території Сирії та Іраку, частково контролюючи території «сунітського трикутника».

У березні 2015 р. на вірність ІД присягнула організація «Боко Харам». Організація виникла у 2002 р. та діє на території Нігерії, півночі Камеруну, Нігеру та Чаду. Своїм завданням визначає запровадження в Нігерії шаріату та викорінення «західного способу життя», включаючи політичний, соціальний, освітній аспекти. Після присягання на вірність ІД угруповання має назву «Західноафриканська провінція «Ісламської держави»». За різними оцінками кількість бойовиків становить 4–6 тис. осіб. У 2014 р. Рада Безпеки ООН визнала організацію терористичною.

До 2016 р. в Сирії діяла найбільш потужна філія «Аль-Каїди» – угруповання «Фронтан-Нусра». Проте у липні 2016 р. його лідер оголосив про відокремлення та перейменування в «Джебхат Фатах аш-Шам». До складу угруповання входить

6–10 тис. бойовиків. Визнана терористичною Радою Безпеки ООН, ЄС та низкою країн.

Отже, питання міжнародного тероризму є вкрай важливим для суспільства, адже такі злочини впливають на життя не однієї людини, вони є вкрай небезпечними для цілих держав. Питання тероризму, як одного із нажорстокіших злочинів, має бути досконало опрацьоване, беручи з самого початку зародження перших ознак тероризму і до сучасних терористичним організацій, вивчати їхні наміри, умови при яких вони становлять загрозу, для того аби кожна країни мала певну систему у боротьбі з такими злочинами.

Список використаних джерел:

1. Протидія проявам тероризму, сепаратизму, екстремізму та нелегальній міграції в сучасних умовах: стан, проблеми та перспективи: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 28 жовт. 2016 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ. 2016. 356 с.
2. Рісін В. В., Степанова А. В. Інструменти протидії фінансуванню тероризму з використанням фінансових установ. економічна наука. Економіка та держава. Економічна наука. 2020. № 6. С. 80–86.
3. Тероризм: теоретико-прикладні аспекти : навч. посіб. / кол. авторів; за заг. ред. проф. В. К. Грищука. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 328 с.
4. Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом від 29.11.2001. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_374.
5. Резнікова О. О., Місюра А. О., Дрьомов С. В., Войтовський К. Є. Актуальні питання протидії тероризму у світі та в Україні: аналіт. доповідь / за заг. ред. О. О. Резнікової. Київ : НІСД, 2017. 60 с.
6. Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом від 27.01.1977. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
7. Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом від 29.11.2001. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

КУЛИК Т.О., доцент кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, к.ю.н., доцент

ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ ОСІБ ІЗ ІНВАЛІДНІСТЮ: HOW TO ENSURE ABILITY FOR THOSE WITH DISABILITY

Відповідно до ст. 21 Конституції України, усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними [1].

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», особою з інвалідністю є особа зі стійким розладом функцій організму, що при взаємодії із зовнішнім середовищем може призводити